

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 8P/94/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6319202011
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: PhDr. JUDr. Silvio Boleček, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2022:6319202011.2

Uznesenie

Okresný súd Brezno, sudcom PhDr. JUDr. Silviom Bolečekom, PhD., v právnej veci starostlivosti o maloleté - Y. J., narodená XX. V. XXXX a W. O. J., narodená XX. V. XXXX, obe bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Brezno, deti Y. K., nar. XX. J. XXXX, bytom O. N., K. XXX/X a W. J., nar. X. J. XXXX, bytom O. N., K. XXX/X, toho času ÚVTOS Banská Bystrica, o návrhu navrhovateľov N. K., nar. XX. I. XXXX a E. K., nar. X. F. XXXX, obaja bytom B., H. XXX/XX, na zverenie maloletých do ich náhradnej osobnej starostlivosti, za účasti prokurátora OP Brezno, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh starých rodičov E. K., nar. XX.XX.XXXX a N. K., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom H. XXX, B. na zverenie maloletej Y. J., nar. XX.XX.XXXX, do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti z a m i e t a.
- II. Súd návrh starých rodičov E. K., nar. XX.XX.XXXX a N. K., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom H. XXX, B. na zverenie maloletej W. O. J. nar. XX.XX.XXXX, do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti z a m i e t a.
- III. Starí rodičia E. K., nar. XX.XX.XXXX a N. K., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom H. XXX, B. sú p o v i n í spoločne a nerozdielne štátu na účet Okresného súdu Brezno nahradiť trovy konania vo výške 1.194,11 (jedentisícjednostodevät'desiatštyri, 11) Eur, v zmysle pripojeného platobného predpisu, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
- IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 16. septembra 2019 sa navrhovatelia - manželia, starí rodičia maloletých Y. a W. domáhali, aby im maloleté boli zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti. Svoj návrh odôvodnili tým, že rodičia starostlivosť o maloleté nezvládajú, majú dlžoby a maloleté vyrastajú v neutešených pomeroch. Obe maloleté u nich trávili letné prázdniny roku 2019 a ostali u nich aj na školský rok.
2. Súd návrh navrhovateľov posúdil ako návrh na zverenie maloletej Y. J. do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov - manželov.
3. Súd návrh navrhovateľov posúdil ako návrh na zverenie maloletej W. O. J. do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov - manželov.
4. Matka maloletých sa k návrhu napriek výzve súdu písomne nevyjadrila.

5. Otec maloletých sa k návrhu napriek výzve súdu písomne nevyjadril.
6. Kolízny opatrovník v správe zo sociálneho zisťovania uviedol, že navrhovatelia majú vytvorené podmienky na starostlivosť o maloleté. Neboli u nich zistené žiadne nedostatky, ktoré by im bránili v starostlivosti o maloleté.
7. Rodičia maloletých na pojednávaní s návrhom nesúhlasili, uviedli, že starostlivosť o maloleté zvládajú a majú záujem naďalej sa starať o obe maloleté.
8. Uznesením č.k. 1P/71/2019-150 zo dňa 17. júna 2020 na pojednávaní súd nariadil vo veci znalecké dokazovanie a do konania pribral znalca z odboru psychológia, odbor poradenská psychológia - W.. R. M..
9. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX W.. M., znalca z odboru psychológia, odbor poradenská psychológia, súd zistil, že starí rodičia majú maloleté úprimne radi. Dokážu sa postarať o základne životné potreby maloletých, avšak napĺňanie emočných potrieb maloletých u nich stráda. Matka je pre obe maloleté najdôležitejšou osobou a jej kritika starými rodičmi je pre ne bolestivá. Maloleté majú starých rodičov radi, avšak emočne prežívajú pri nich neistotu a tento emočný problém sa môže vekom maloletých zväčšovať. Negatívny vzťah rodičov má vplyv najmä na Y., pretože W. je ešte malá a veľkou jej výhodou je veľmi dobrý vzťah so staršou sestrou, ktorá je jej stále nablízku. Najväčším nedostatkom starých rodičov vo vzťahu k starostlivosti o maloleté je ich vzťah k matke, čo obe maloleté nadmieru citlivo vnímajú. Podľa záverov znalkyne je najvhodnejšie pre maloleté zostať v starostlivosti ich matky.
10. Uznesením č.k. 1P/71/2019-209 zo dňa 15. januára 2021 súd priznal znalcovi znalečné vo výške 670,66 Eur, ktoré sa má uhradiť z rozpočtových prostriedkov tunajšieho súdu. Uvedené uznesenie je právoplatné dňom 16. marca 2021.
11. Z doplnku č. X/XXXX. k znaleckému posudku č. XX/XXXX W.. M., znalca z odboru psychológia, odbor poradenská psychológia, súd zistil, že obe maloleté majú svojich rodičov radi, správajú sa k nim prirodzene, bez obáv a strachu. Na výchovu maloletých detí sú podľa znalkyne vhodnejší ich rodičia. Podľa znalkyne sú starí rodičia iniciátormi problémov po návrate detí do biologickej rodiny.
12. Uznesením č.k. 1P/71/2019-279 zo dňa 5. mája 2021 súd priznal znalcovi znalečné vo výške 465,34 Eur, ktoré sa má uhradiť z rozpočtových prostriedkov tunajšieho súdu. Uvedené uznesenie je právoplatné dňom 18. júna 2021.
13. Okresný súd Brezno uznesením č.k. 1P/71/2019-307 zo dňa 9. júna 2021 preniesol miestnu príslušnosť na Okresný súd Veľký Krtíš.
14. Uznesením č.k. 1P/71/2019-321 zo dňa 1. júla 2021 súd priznal znalcovi znalečné vo výške 58,11 Eur, za účasť na pojednávaní, ktoré sa má uhradiť z rozpočtových prostriedkov tunajšieho súdu. Uvedené uznesenie je právoplatné dňom 13. augusta 2021.
15. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 13NcC/8/2021-358 zo dňa 30. septembra 2021 rozhodol, že na konanie je príslušný Okresný súd Brezno.
16. Vec bola zapísaná v registri tunajšieho súdu pod sp.zn. 8P/94/2021 dňa 2. novembra 2021.
17. Na pojednávaní dňa 30. marca 2022 obaja navrhovatelia zotrvali na svojom návrhu.
18. Navrhovateľka- stará matka - E. K. na pojednávaní uviedla, že s navrhovateľom v rade 2) sú manželia od roku 1984. Spolu vychovali 5 detí, pričom všetky sú už plnoleté. Vychovali aj matku maloletých detí. Na otázku, prečo by bolo maloletým deťom u nich lepšie ako u ich matky, uviedla, že matka nemá také podmienky, má len jednoizbový byt a oni majú rodinný dom, kde by maloleté mali vlastné izby. Maloleté by navštevovali ZŠ v Pohorelej, pričom maloletá Y. už do tejto školy rok chodila, absolvovala tam celý školský rok. Maloleté boli do júna 2021 pri nich a potom odišli s matkou do Veľkého Krtíša. Otca maloletých nemá rada, nakoľko sa verbálne vyhráza a matka sa k nim správa slušne, ale predtým tomu tak nebolo. Podľa navrhovateľky matka by možno dokázala vychovávať deti, ale za negatívum

považuje skutočnosť, že ráno o 04.30 hod. ide do práce a deti nechá samé, pričom domov sa vracia z práce cca o 17.30 hod. a deti sú do vtedy bez dozoru. Keby boli pri nich, tak po návrate zo školy by ich čakalo navarené jedlo a boli by pod dozorom. Navrhovateľka je zamestnaná na HPP s čistým mesačným príjmom 800 - 900 Eur a pracuje na hoteli na Táloch s pracovnou dobou od 07.00 do 15.30 hod. a do práce chodí okolo 06.30 hod. a domov chodí okolo 17.00 hod. Pracuje tam ako chyžná. Navrhovateľka si myslí, že Y. by chcela byť pri nich, ale nechce nechať mamu samú a z toho dôvodu by chcela byť radšej pri nej. Rovnako tak W..

19. Navrhovateľ - starý otec - N. K. na pojednávaní uviedol, že súhlasí so všetkým čo povedala jeho manželka. Podľa jeho názoru maloletá Y. už nie je panna, čo mu aj sama povedala. V byte pri matke maloleté spávajú na zemi a majú tam ploščice.

20. Otec maloletých svoju neúčast' na pojednávaní dňa 8. júna 2022 ospravedlnil a s návrhom starých rodičov nesúhlasil.

21. Kolízny opatrovník v správe zo sociálneho zisťovania uviedol, že obe maloleté sa od februára 2021 v domácnosti starých rodičov okrem návštev nezdržiavajú a podľa záverov znaleckého posudku starí rodičia nie sú osobnostne vhodní na zabezpečenie náhradnej osobnej starostlivosti a preto navrhujú nevyhovieť požiadavke starých rodičov. V domácnosti matky (čl. 435) boli zistené zásoby potravín v primeranom množstve, deti majú dostatok oblečenia a chodia čisto oblečené. Rodina má dlh na nájomnom. Maloletá Y. má v škole výchovné problémy a aj preto s rodinou spolupracuje kolízny opatrovník formou riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine.

22. Matka maloletých na pojednávaní uviedla, že býva s deťmi v byte, ktorého vlastníkom je otec maloletých detí. Dĺžia za poplatky spojené s užívaním bytu, otcov advokát to rieši so spoločenstvom vlastníkov bytov. Matka výslovne uviedla, že sa vie o maloleté postarať. V čase podania pôvodného návrhu boli deti v domácnosti starých rodičov, nakoľko rodičia riešili bytovú otázku, tú si však poriešili. Matka pracuje na družstve ako pracovník vo vinohrade s čistým mesačným príjmom 400 až 500 Eur mesačne. Za prácou dochádza do Veľkého Zálužia, ale začala si hľadať prácu bližšie k deťom. Po prepustení z trestu sa otec vráti domov, ona mu dá ešte šancu. Obe maloleté deti chodia do školy. Matka z práce chodí okolo 17.30 hod. potom uvarí a upratuje a učí sa s Y. do školy. Y. má zlý prístup k učeniu, matka ju do učenia musí nútiť. Matka poprela tvrdenie starého otca, že deti spávajú na zemi, oni majú posteľ. Skutočnosť či maloletá Y. je ešte panna riešia policajti. Na záver matka dodala, že je presvedčená že výchovu maloletých detí zvláda. Pomáhajú jej zamestnanci úradu práce z Veľkého Krtíša, ktorí chodia do ich domácnosti raz mesačne a prebieha spolupráca s centrom Pastelka, pričom obe maloleté každý štvrtok chodia k školskému psychológovi. Matka najskôr žiadala upraviť práva a povinnosti otca k maloletým, ale potom už túto požiadavku nemala a uviedla, že dá otcovi ešte šancu na obnovu ich spolužitia a preto súd o jej pôvodnom návrhu ani nekonal.

23. Maloletá W. O. J. na pojednávaní uviedla, že pôjde v septembri do školy a bude chodiť, tam kde Y. a veľmi sa teší do školy. Jej najlepšia kamarátka v škôlke je K.. V škôlke sa hrá. Zo škôlky ju vyzdvihuje Y. - jej sestra a potom idú domov a čakajú doma na mamu. Keď prídu domov zo škôlky vždy majú čo jesť. Ona chce chodiť do školy v Krtíši, chodí do Pohorelej k starým rodičom, ale do školy by chcela chodiť v Krtíši. Bola by radšej keď príde domov zo škôlky, aby bola mama doma. Za svoj domov považuje byt a Veľký Krtíš, kde má kamarátov.

24. Maloletá Y. J. na pojednávaní uviedla, že navštevuje 5. ročník ZŠ Veľký Krtíš a do školy chodí rada. Má viaceré obľúbené predmety. Po skončení vyučovania ide po W. do škôlky a spolu idú domov. Najedia sa, ona si urobí úlohy a idú sa vonku hrať. Majú vždy čo jesť. Pod pojmom domov si predstavuje byť s matkou a otcom - s rodičmi. Ona osobne má dobrý vzťah so starými rodičmi. Je pravdou, že si sťažuje na mamu. Mama nechce dakedy s nimi ísť von a niekedy aj hej. Mama chodí z práce medzi 17.30 hod. až 18.00 hod. a niekedy sa stáva že príde aj neskôr. Ona už chodila do školy aj v Pohorelej, ale chce chodiť do školy do Krtíša, lebo sú tam lepší učitelia. Chodí na zumbu, pričom ju to baví a berie tam aj sestru. Na záver dodala, že chce byť s rodičmi, lebo mama je len jedna. Lepšie jej je v Krtíši. V byte má posteľ, ale môže si urobiť aj iglu a potom tam spáva. Má ísť ku gynekológovi, nakoľko jedna jej bývalá kamarátka natárala nepravdu o jej poctivosti. Každý štvrtok chodí k psychologičke na mesto a rozhovory s ňou jej pomáhajú a lepšie ju motivujú k učeniu.

25. Podľa § 44 Zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o rodine), náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. Náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť. Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

26. Podľa článku 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

27. Podľa § 45 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33. Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti,

najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny; po dovŕšení plnoletosti dieťaťa sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Ak je osobou, ktorej je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa podľa § 45 ods. 2 druhej vety, súd rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

28. Podľa § 46 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom.

29. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa (a), zastupovanie maloletého dieťaťa (b), správa majetku maloletého dieťaťa (c).

30. Podľa § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

31. Podľa § 75 ods.1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

32. Podľa § 76 ods.1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

33. Podľa § 81 ods.1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

34. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

35. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

36. Navrhovatelia podali návrh na zverenie maloletej Y. J. a maloletej W. O. J. do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov. Maloleté dieťa môže byť zverené do náhradnej osobnej starostlivosti fyzickej osoby, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

37. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 45 Zákona o rodine vyplýva, že na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti musí byť splnená podmienka, spočívajúca v

záujme dieťaťa na takomto opatrení. Záujem dieťaťa je pritom nutné posudzovať objektívne a je daný najmä vtedy, keď rodičia porušujú svoje rodičovské práva a povinnosti (medzi ktoré patrí sústavné a dôsledné zabezpečovanie starostlivosti o výchovu dieťaťa, jeho zdravie, výživu), keď rodičia nie sú schopní poskytnúť dieťaťu adekvátnu starostlivosť alebo starostlivosť o dieťa zanedbávajú, v dôsledku čoho môže byť výchova dieťaťa vážne ohrozená.

38. Súd konštatuje, že na zverenie maloletej Y. J. a W. O. J. do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky a navrhovateľa nie je splnená zákonná podmienka vyžadovaná v § 44 ods. 1 Zákona o rodine a to, že náhradná osobná starostlivosť nahrádza osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. V tomto konkrétnom prípade rodičia maloletých detí (najmä matka v čase neprítomnosti otca) zabezpečujú osobnú starostlivosť o maloleté. V správe zo sociálneho zisťovania bolo zistené, že matka zabezpečuje starostlivosť o maloleté deti na primeranej úrovni. Teda nie je splnený ani prvý zákonný predpoklad na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti. Súd zvýrazňuje skutočnosť, že starí rodičia majú obe maloleté úprimne radi a chcú, aby maloleté vyrastali v lepšom prostredí ako im vie matka poskytnúť. Materiálny nedostatok však nesmie byť dôvodom na odňatie dieťaťa z biologickej rodiny. V opačnom prípade by v súčasnej spoločensko ekonomickej situácii kde veľká časť rodín na Slovensku trpí materiálным nedostatkom podobným ako matka v tomto konaní, by orgány ochrany rodiny a maloletých museli zasahovať. Rovnako tak súdu je známa skutočnosť, že značná časť rodičov pracuje „od svitu do mrku“, aby zabezpečili materiálne rodinu čo má nepochybne vplyv na vzťahy v rodine, kde deti trávajú cez pracovný týždeň minimum času s rodičmi. Na druhej strane súd chápe obavu starých rodičov, že matka zlyhá vo výchovnom procese. Už teraz má Y. výchovné problémy, ktoré sa však riešia pomocou kompetentných orgánov. Matka sa však snaží aktívne spolupracovať na riešení výchovných problémov s dotknutými orgánmi. V prvoradom a najlepšom záujme maloletých detí je, aby vyrastali v biologickej rodine so svojimi rodičmi. Matka maloletých si zrejme aj vplyvom návrhu starých rodičov uvedomila svoje zlyhania v minulosti a snaží sa o nápravu s pomocou orgánov na to zriadených. Obe maloleté chcú byť s rodičmi, chcú byť najmä s matkou, pričom pri starých rodičoch im vadí kritika voči matke, ktorú si zastávajú a stotožňujú sa s ňou. Súd musí apelovať na matku, že by si mala uvedomiť ako zlepšiť svoju životnú situáciu (vzťah s otcom detí, ktorý je súdom trestaný za verbálne útoky voči nej, sa nejaví ako optimálny vzťah pre zdravý psychický vývin maloletých). Súdu je známa skutočnosť, že v súčasnej dobe je problém nájsť si v mieste bydliska dobrú prácu a preto rodičia často za prácou dochádzajú, pričom materiálne zabezpečenie rodiny je na úkor vzťahov v rodine, pričom aj v tomto prípade si matka musí uvedomiť, že na maloleté má obmedzený čas len neskoro večer čo nemôže byť na prospech vývoja maloletých, ktoré budú čoraz ďalej vo veku, kedy budú matku viac a viac potrebovať. Matka by si mala uvedomiť, že starí rodičia jej chcú pomôcť a táto pomoc by mohla byť aj v prospech oboch maloletých. Matka maloletých ako aj stará matka maloletých by si mali nájsť čas na konštruktívny rozhovor napr. aj s maloletou Y. tak, aby našli najlepšie riešenie pre najmä obe maloleté, pokiaľ možno čím skôr. Starí rodičia si musia uvedomiť, že kritika matky spôsobuje obom maloletým nepríjemné pocity a matka si musí uvedomiť, že starí rodičia jej chcú pomôcť zlepšiť jej situáciu ako aj status jej detí.

39. Vzhľadom na ustanovenie § 217 CSP citované vyššie a s prihliadnutím na skutočnosť, že starým rodičom vadia najmä pri výchove matky jej materiálne nedostatky ako aj s prihliadnutím na závery znaleckého posudku a správy kolízneho opatrovníka, ktoré zo dňa 17. mája 2022 konštatujú, že deti majú byť v biologickej rodine, pričom matka sa snaží zlepšiť svoju situáciu, tiež spolupracuje s kompetentnými orgánmi na zlepšení výchovných podmienok a kolízny opatrovník vykonáva s matkou úkony, ako aj s prihliadnutím na názor oboch maloletých, má súd zato, aby maloleté deti boli vychovávané prioritne v prostredí so svojimi rodičmi. Súd z uvedených dôvodov návrh navrhovateľky a navrhovateľa - starých rodičov maloletých v celom rozsahu zamietol.

40. Nad rámec uvedeného súd ešte raz apeluje na matku maloletých, že síce ku dňu 8. júna 2022 nie sú splnené podmienky na vyhovenie návrhu starých rodičov, ale matka bez pomoci orgánov sociálnoprávnej kurately, resp. bez pomoci samotných starých rodičov sa vystavuje zvýšenému riziku zlyhania, čo by museli zodpovedné orgány v budúcnosti riešiť inými právnymi krokmi, čomu by bolo dobré spolupracou s orgánmi pomoci rodine ako aj samotnou biologickou rodinou predísť a zabezpečiť tak maloletým plnohodnotný vývin aj podľa predstáv matky ako aj starých rodičov.

41. Nakoľko v konaní vznikli štátu trovy konania uznesením sp.zn. 1P/71/2019-209 zo dňa 15. januára 2021, ktorým súd priznal znalcovi znalečné vo výške 670,66 Eur, ďalej uznesením č.k. 1P/71/2019-279

zo dňa 5. mája 2021, ktorým súd priznal znalcovi znalečné vo výške 465,34 Eur a tiež uznesením č.k. 1P/71/2019-321 zo dňa 1. júla 2021, ktorým súd priznal znalcovi znalečné vo výške 58,11 Eur, za účasť na pojednávaní, teda celkom náklady vo výške 1.194,11 Eur, tak súd v konaní neúspešných navrhovateľov zaviazal povinnosťou nahradiť štátu tieto trovy v plnej výške spoločne a nerozdielne.

42. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

43. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

44. Vzhľadom na skutočnosť, že návrh na náhradu trov konania nebol účastníkmi podaný, súd podľa § 262 ods. 1 CSP o trovách konania súd rozhodol § 52 CMP, podľa ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresný súd Brezno.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak povinný nesplní dobrovoľne, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.